

Luk

Chapter 8

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς διώδευεν
Lan dumados wonten-ing kang- salajengipun lan Panjenenganipun tindak-ndlajahi
[G2532](#) [G1096](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2517](#) [G2532](#) [G0846](#) [G1353](#)
- κατὰ πόλιν καὶ κώμην, κηρύσσω καὶ εὐαγγελιζόμενος, τὴν βασιλείαν
saben kutha lan désa nguwuh-wartosaken lan nginjili kang- Kraton
[G2596](#) [G4172](#) [G2532](#) [G2968](#) [G2784](#) [G2532](#) [G2097](#) [G3588](#) [G0932](#)
- τοῦ Θεοῦ. καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ,
sang- Gusti-Allah lan kang- kalih-welas sareng Panjenenganipun
[G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1427](#) [G4862](#) [G0846](#)

Sawise iku ora let suwe Gusti Yesus banjur tindak njajah kutha-kutha lan desa-desa martakake Injil Kratoning Allah, kadherekake dening sakabate rolas,

- 2 καὶ γυναῖκές τινες αἱ ἦσαν τεθεραπευμένοι ἀπὸ πνευμάτων
lan wanita sawatawis ingkang sampun dipun-warasaken saking roh
[G2532](#) [G1135](#) [G5100](#) [G3739](#) [G1510](#) [G2323](#) [G0575](#) [G4151](#)
- πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧς
awon lan penyakit Maryam kang- dipun-sebat Magdaléna saking sinten
[G4190](#) [G2532](#) [G0769](#) [G3137](#) [G3588](#) [G2564](#) [G3094](#) [G0575](#) [G3739](#)
- δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει;
dhemit pitu medal
[G1140](#) [G2033](#) [G1831](#)

lan uga dening wong wadon sawatara kang wis padha kawarasake anggone kasurupan dhemit utawa anggone nandhang lelara warna-warna, yaiku Maryam kang karan Magdalena, kang wis katundhung dhemite pitu,

- 3 καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ, ἐπιτρόπου Ἡρώδου; καὶ Σουσάνα, καὶ ἕτεραι
lan Yohana garwa Khuza juru-urus Hérodès lan Susana lan sanès
[G2532](#) [G2489](#) [G1135](#) [G5529](#) [G2012](#) [G2264](#) [G2532](#) [G4677](#) [G2532](#) [G2087](#)
- πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτοῖς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων
kathah ingkang ngladosi Panjenenganipun-sedaya saking kang- bandha
[G4183](#) [G3748](#) [G1247](#) [G0846](#) [G1537](#) [G3588](#) [G5225](#)
- αὐταῖς.
riyambakipun-sedaya
[G0846](#)

Yohana, somahe Khuza, juru-gedhonge Sang Prabu Herodhes, Susana lan liyane maneh isih akeh. Wong-wong wadon iki padha ngladeni Gusti sapandhereke kalawan barang darbeke.

- 4 Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ, καὶ τῶν κατὰ πόλιν
Kempal lan- tiyang-kathah kathah lan kang- saking-saben kutha
[G4896](#) [G1161](#) [G3793](#) [G4183](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2596](#) [G4172](#)
- ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν, εἶπεν διὰ παραβολῆς.
rawuh dhateng Panjenenganipun ngandika mawi pasemon
[G1975](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3004](#) [G1223](#) [G3850](#)

Nalika wong akeh padha gumrudug teka, yaiku wong-wong kang saka ing kutha ngendi-endi, Gusti Yesus banjur ngandika kanthi pasemon:

5	Ἐξῆλθεν	ὁ	σπειρών	τοῦ	σπεῖραι	τὸν	σπóρον	αὐτοῦ;	καὶ
	Medal	kang-	juru-nyebar	kangge-	nyebar	kang-	wiji	panjenenganipun	lan
	G1831	G3588	G4687	G3588	G4687	G3588	G4703	G0846	G2532
	ἐν	τῷ	σπείρειν	αὐτόν,	ὃ	μὲν	ἔπεσεν	παρὰ	τὴν
	wonten-ing	kang-	nyebar	piyambakipun	sawatawis	pancen	dhawah	cedhak	kang-
	G1722	G3588	G4687	G0846	G3739	G3303	G4098	G3844	G3588
	ὁδόν,	καὶ	κατεπατήθη,	καὶ	τὰ	πετεινὰ	τοῦ	οὐρανοῦ	κατέφαγεν
	margi	lan	dipun-idak	lan	kang-	peksi	sang-	langit	nedha
	G3598	G2532	G2662	G2532	G3588	G4071	G3588	G3772	G2719
									αὐτό.
									punika
									G0846

“Ana juru nyebar metu nyebar wijine, saperangan tumiba ing pinggir dalan, banjur kapidak-pidak ing wong lan manuk-manuk ing awang-awang padha nucuki nganti entek.

6	καὶ	ἕτερον	κατέπεσεν	ἐπὶ	τὴν	πέτραν,	καὶ	φυὲν	ἐξηράνθη,	διὰ
	lan	sanès	dhawah	wonten-ing	kang-	watu	lan	thukul	alum	amargi
	G2532	G2087	G2667	G1909	G3588	G4073	G2532	G5453	G3583	G1223
	τὸ	μὴ	ἔχειν	ικμάδα;						
	kang-	boten	gadhadh	tèlès						
	G3588	G3361	G2192	G2429						

Ana kang tumiba ing padhasan, lan bareng wis thukul banjur garing, amarga ora oleh banyu.

7	καὶ	ἕτερον	ἔπεσεν	ἐν	μέσῳ	τῶν	ἄκανθῶν,	καὶ	συμφυεῖσαι,
	lan	sanès	dhawah	wonten-ing	tengah	kang-	eri	lan	thukul-bebarengan
	G2532	G2087	G4098	G1722	G3319	G3588	G0173	G2532	G4855
	αἱ	ἄκανθαι	ἀπέπνιξαν	αὐτό;					
	kang-	eri	nyekkek	punika					
	G3588	G0173	G0638	G0846					

Ana maneh kang tumiba ing satengahe thethukulan eri, banjur thukul bebarengan, temahan wijine mati kelindhih.

8	καὶ	ἕτερον	ἔπεσεν	εἰς	τὴν	γῆν	τὴν	ἀγαθὴν,	καὶ	φυὲν,	ἐποίησεν
	lan	sanès	dhawah	dhateng	kang-	siti	kang-	sae	lan	thukul	ngwohaken
	G2532	G2087	G4098	G1519	G3588	G1093	G3588	G0018	G2532	G5453	G4160
	καρπὸν	ἑκατονταπλασίονα.	ταῦτα	λέγων	ἐφώνει,	Ὁ	ἔχων	ῶτα	ἀκούειν,		
	woh	satus-tikeling	punika	ngandika	nguwuh	Kang-	gadhadh	kuping	mirengaken		
	G2590	G1542	G3778	G3004	G5455	G3588	G2192	G3775	G0191		
	ἀκουέτω.										
	mirengna										
	G0191										

Lan ana uga kang tumiba ing lemah becik, iku thukul sarta metu wohe tikel satus.” Sawise ngandika mangkono Gusti Yesus banjur nguwuh mangkene: “Sapa kang duwe kuping kanggo ngrungokake, ngrungokna!”

9	Ἐπηρώτων	δὲ	αὐτόν	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ,	τίς	αὕτη
	Pitaken	lan-	Panjenenganipun	kang-	murid	Panjenenganipun	punapa	punika
	G1905	G1161	G0846	G3588	G3101	G0846	G5101	G3778
	εἴη,	ἢ	παραβολή?					
	punika	kang-	pasemon					
	G1510	G3588	G3850					

Para sakabate padha matur pitakon, apa tegese pasemon mau.

10	ὁ kang- G3588	δὲ lan- G1161	εἶπεν, ngandika G3004	Ἵμῶν Panjenengan-sedaya G4771	δέδοται dipun-paringi G1325	γινῶναι mangertos G1097	τὰ kang- G3588	μυστήρια wewadi G3466
	τῆς saking-kang- G3588	βασιλείας Kraton G0932	τοῦ sang- G3588	Θεοῦ, Gusti-Allah G2316	τοῖς dhateng-kang- G3588	δὲ nanging- G1161	λοιποῖς, sanès G3062	ἐν mawi G1722
	παραβολαῖς; pasemon G3850	ἵνα supados G2443	βλέποντες, ningali G0991	μὴ boten G3361	βλέπωσιν; καὶ mirsani G0991	ἀκούοντες, lan mireng G2532 G0191	μὴ boten G3361	συνῴσιν. mangretos G4920

Gusti Yesus tumuli mangsuli, pangandikane: “Kowe kang padha diparengake nyumurupi kekerane Kratoning Allah, nanging wong liyane padha kaparingan kang adhapur pasemon, supaya sanadyan padha ndeleng, ora weruh, lan sanadyan padha krungu, ora ngreti.

11	ἔστιν Punika G1510	δὲ lan- G1161	αὕτη punika G3778	ἢ kang- G3588	παραβολή: pasemon G3850	ὁ kang- G3588	σπόρος wiji G4703	ἔστιν punika G1510	ὁ kang- G3588	λόγος pangandikan G3056
	τοῦ sang- G3588	Θεοῦ; Gusti-Allah G2316								

Dene pasemon mau tegese mangkene: Wiji iku pangandikaning Allah.

12	οἱ kang- G3588	δὲ lan- G1161	παρὰ cedhak G3844	τὴν kang- G3588	ὁδόν margi G3598	εἰσιν punika G1510	οἱ kang- G3588	ἀκούσαντες; mireng G0191	εἶτα lajeng G1534	ἔρχεται rawuh G2064	ὁ kang- G3588
	διάβολος Iblis G1228	καὶ lan G2532	αἶρει mendhet G0142	τὸν kang- G3588	λόγον pangandikan G3056	ἀπὸ saking G0575	τῆς kang- G3588	καρδίας manah G2588	αὐτῶν, piyambakipun-sedaya G0846		
	ἵνα supados G2443	μὴ boten G3361	πιστεύσαντες pitados G4100	σωθῶσιν. dipun-slametaken G4982							

Kang tumiba ing pinggir dalan iku wong kang wis padha krungu, banjur diparani Iblis, pangandika mau tumuli diilangi saka ing sajroning atine, supaya aja padha pracaya lan kapitulungan rahayu.

13	οἱ kang- G3588	δὲ lan- G1161	ἐπὶ wonten-ing G1909	τῆς kang- G3588	πέτρας, watu G4073	οἷ ingkang G3739	ὅταν nalika G3752	ἀκούσωσιν, mireng G0191	μετὰ kanthi G3326	χαρᾶς kabingahan G5479
	δέχονται nampeni G1209	τὸν kang- G3588	λόγον, pangandikan G3056	καὶ lan G2532	οὗτοι punika G3778	ρίζαν oyod G4491	οὐκ boten G3756	ἔχουσιν, gadhadhah G2192	οἷ ingkang G3739	πρὸς kangge G4314
	καιρὸν wekdal G2540	πιστεύουσιν, pitados G4100	καὶ lan G2532	ἐν wonten-ing G1722	καιρῷ wekdal G2540	πειρασμοῦ panggodha G3986	ἀφίστανται. murtad G0868			

Kang tumiba ing padhasan iku wong kang bareng krungu pangandika mau banjur ditampani kalawan bungah, nanging iku ora ana oyode, anggone pracaya mung sadhela lan bareng kena cobaning ngaurip banjur padha murtad.

- 14 τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες,
 kang- lan- dhateng kang- eri dhawah punika punika kang- mireng
[G3588](#) [G1161](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0173](#) [G4098](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0191](#)
- καὶ ὑπὸ μεριμνῶν, καὶ πλούτου, καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου, πορευόμενοι
 lan déning kuwatos lan kasugihan lan kasenengan sang- gesang tindak
[G2532](#) [G5259](#) [G3308](#) [G2532](#) [G4149](#) [G2532](#) [G2237](#) [G3588](#) [G0979](#) [G4198](#)
- συμπνίγονται, καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν.
 dipun-sekek lan boten ngwuhaken
[G4846](#) [G2532](#) [G3756](#) [G5052](#)

Kang tumiba ing thethukulan eri iku wong kang padha ngrungokake pangandika, nanging sajrone thukul iku tumuli kelindhing ing rasa sumelang, kasugihan lan kanikmataning ngaurip satemah ora bisa metokake woh kang mateng.

- 15 τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῆ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ
 kang- lan- wonten-ing kang- sae siti punika punika ingkang kanthi manah
[G3588](#) [G1161](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2570](#) [G1093](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3748](#) [G1722](#) [G2588](#)
- καλῇ καὶ ἀγαθῇ, ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν, καὶ καρποφοροῦσιν
 sae lan luhur mireng kang- pangandikan nyimpen lan ngwuhaken
[G2570](#) [G2532](#) [G0018](#) [G0191](#) [G3588](#) [G3056](#) [G2722](#) [G2532](#) [G2592](#)
- ἐν ὑπομονῇ.
 kanthi kasabaran
[G1722](#) [G5281](#)

Anadene kang tumiba ing lemah becik iku wong kang sawise padha ngrungokake pangandika, tumuli disimpen ing sajroning ati kang becik, sarta mantep lan metokake woh.”

- 16 Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἄψας, καλύπτει αὐτὸν σκεύει, ἢ
 Boten-wonten lan- damar sumped nutupi punika wadhah utawi
[G3762](#) [G1161](#) [G3088](#) [G0681](#) [G2572](#) [G0846](#) [G4632](#) [G2228](#)
- ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ’ ἐπὶ λυχνίας τίθησιν, ἵνα
 wonten-ing-ngandhap amben ndelèh nanging wonten-ing cèndhè ndelèh supados
[G5270](#) [G2825](#) [G5087](#) [G0235](#) [G1909](#) [G3087](#) [G5087](#) [G2443](#)
- οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς.
 kang- lumebet mirsani kang- pepadhang
[G3588](#) [G1531](#) [G0991](#) [G3588](#) [G5457](#)

“Ora ana wong nyumed diyan, kok banjur ditutupi ing wewadhah utawa didekek ing longan, nanging mesthi tumuli ditumpangake ing jodhog, supaya kabeh wong kang lumebu ing omah padha bisa ndeleng padhange.

- 17 οὐ γάρ ἐστιν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερόν γενήσεται; οὐδὲ
 boten amargi wonten singgidhan ingkang boten ketingal dados ugi-boten
[G3756](#) [G1063](#) [G1510](#) [G2927](#) [G3739](#) [G3756](#) [G5318](#) [G1096](#) [G3761](#)
- ἀπόκρυφον ὃ οὐ μὴ γνωσθῆ, καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ.
 sinamun ingkang boten boten dipun-mangertosi lan dhateng ketingal rawuh
[G0614](#) [G3739](#) [G3756](#) [G3361](#) [G1097](#) [G2532](#) [G1519](#) [G5318](#) [G2064](#)

Sabab ora ana barang kasidhem, kang ora bakal kasumurupan, ora ana wadi, kang ora bakal kaweruhan temahan kawiyak.

- 18 βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε: ὃς ἂν γὰρ ἔχη, δοθήσεται
 mirsanana dados kados-pundi mirengaken sinten mesthi amargi gadhah dipun-paringi
[G0991](#) [G3767](#) [G4459](#) [G0191](#) [G3739](#) [G0302](#) [G1063](#) [G2192](#) [G1325](#)
- αὐτῶ; καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχη, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν
 piyambakipun lan sinten mesthi boten gadhah ugi punapa ngira gadhah
[G0846](#) [G2532](#) [G3739](#) [G0302](#) [G3361](#) [G2192](#) [G2532](#) [G3739](#) [G1380](#) [G2192](#)
- ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
 dipun-pundhut saking piyambakipun
[G0142](#) [G0575](#) [G0846](#)

Awit saka iku, patrapmu ngrungokake iku gatekna. Amarga sapa kang duwe iku bakal kaparingan, nanging sing sapa ora duwe, iku bakal kapundhutan dalah apa kang kanyana duweke.”

- 19 Παρεγένετο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ
 Rawuh lan- dhateng Panjenenganipun kang- ibu lan kang- sadhèrèk
[G3854](#) [G1161](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3384](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0080](#)
- αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῶ, διὰ τὸν
 Panjenenganipun lan boten saged kepanggih Panjenenganipun amargi kang-
[G0846](#) [G2532](#) [G3756](#) [G1410](#) [G4940](#) [G0846](#) [G1223](#) [G3588](#)
- ἄλλων.
 tiyang-kathah
[G3793](#)

Gusti Yesus banjur dipurugi dening kang ibu lan sadherek-sadhereke, nanging marga saka akehe wong, ora bisa padha ketemu.

- 20 ἀπηγγέλη δὲ αὐτῶ, Ἡ μήτηρ σου, καὶ οἱ ἀδελφοί
 dipun-wartosi lan- Panjenenganipun Kang- ibu Panjenengan lan kang- sadhèrèk
[G0518](#) [G1161](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3384](#) [G4771](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0080](#)
- σου, ἐστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν θέλοντές σε.
 Panjenengan ngadeg njawi mirsani kepengin Panjenengan
[G4771](#) [G2476](#) [G1854](#) [G3708](#) [G2309](#) [G4771](#)

Tumuli ana wong kang ngunjuki uninga, ature: “Ingkang ibu saha sadherek-sadherek Paduka wonten ing jawi badhe kepanggih kaliyan Paduka.”

- 21 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μήτηρ μου καὶ
 kang- lan- mangsuli ngandika dhateng piyambakipun-sedaya Ibu Kula lan
[G3588](#) [G1161](#) [G0611](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3384](#) [G1473](#) [G2532](#)
- ἀδελφοί μου, οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες
 sadhèrèk Kula punika punika kang- kang- pangandikan sang- Gusti-Allah mireng
[G0080](#) [G1473](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3588](#) [G3056](#) [G3588](#) [G2316](#) [G0191](#)
- καὶ ποιοῦντες.
 lan nindakaken
[G2532](#) [G4160](#)

Nanging Panjenengane mangsuli, pangandikane: “IbuKu lan sadulur-sadulurKu iku wong kang padha ngrungokake pangandikaning Allah lan banjur dilakoni.”

22 Ἐγένετο δὲ, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς
 Dumados lan- wonten-ing setunggal saking-kang- dinten lan Panjenenganipun
[G1096](#) [G1161](#) [G1722](#) [G1520](#) [G3588](#) [G2250](#) [G2532](#) [G0846](#)

ἐνέβη εἰς πλοῖον, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν
 minggah dhateng prau lan kang- murid Panjenenganipun lan ngandika
[G1684](#) [G1519](#) [G4143](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3004](#)

πρὸς αὐτούς, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης.
 dhateng piyambakipun-sedaya Nyabrang dhateng kang- sabrang saking-kang- tèlaga
[G4314](#) [G0846](#) [G1330](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4008](#) [G3588](#) [G3041](#)

καὶ ἀνήχθησαν.
 lan bidhal
[G2532](#) [G0321](#)

Ing sawijining dina Gusti Yesus nitih prau kadherekake para sakabate, tumuli padha dipangandikani mangkene: "Ayo padha menyang ing sabranging sagara." Banjur padha mangkat.

23 πλεόντων δὲ αὐτῶν, ἀφύπνωσεν. καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου
 layar lan- piyambakipun-sedaya sare lan mudhun prahara angin
[G4126](#) [G1161](#) [G0846](#) [G0879](#) [G2532](#) [G2597](#) [G2978](#) [G0417](#)

εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο, καὶ ἐκινδύνευον.
 dhateng kang- tèlaga lan kebak lan bebaya
[G1519](#) [G3588](#) [G3041](#) [G2532](#) [G4845](#) [G2532](#) [G2793](#)

Nalika lagi padha lelayaran iku, Gusti Yesus kesaren. Dumadakan ana prahara ing sagara kono, satemah praune kisenan banyu, mbebayani.

24 προσελθόντες δὲ, διήγειραν αὐτὸν, λέγοντες, Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα,
 nyedhak lan- nggugah Panjenenganipun matur Guru Guru
[G4334](#) [G1161](#) [G1326](#) [G0846](#) [G3004](#) [G1988](#) [G1988](#)

ἀπολλύμεθα! ὁ δὲ διεγερθεὶς, ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι
 kita-sami-tiwas kang- lan- wungu mendhem kang- angin lan kang- alun
[G0622](#) [G3588](#) [G1161](#) [G1326](#) [G2008](#) [G3588](#) [G0417](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2830](#)

τοῦ ὕδατος, καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη.
 sang- toya lan mandheg lan dados tentrem
[G3588](#) [G5204](#) [G2532](#) [G3973](#) [G2532](#) [G1096](#) [G1055](#)

Para sakabat banjur sowan, ngwungu Gusti Yesus, unjuka: "Guru, Guru, kawula sami katiwasan!" Panjenengane iya tumuli wungu, angin lan banyu kang ngamuk iku padha didukani, temah lerem, kaananing sagara dadi anteng.

25 εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ποῦ ἢ πίστις ὑμῶν?
 ngandika lan- piyambakipun-sedaya Wonten-pundi kang- kapitadosan panjenengan-sedaya
[G3004](#) [G1161](#) [G0846](#) [G4226](#) [G3588](#) [G4102](#) [G4771](#)

φοβηθέντες δὲ, ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα
 ajrih lan- gumun matur dhateng setunggal-lan-setunggalipun Sinten ta
[G5399](#) [G1161](#) [G2296](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0240](#) [G5101](#) [G0686](#)

οὗτός ἐστιν? ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ
 punika punika bilih ugi dhateng-kang- angin dhawuh lan dhateng-kang-
[G3778](#) [G1510](#) [G3754](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0417](#) [G2004](#) [G2532](#) [G3588](#)

ὑδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ?
 toya lan manut Panjenenganipun
[G5204](#) [G2532](#) [G5219](#) [G0846](#)

Panjenengane nuli ngandika: “Pangandhelmu iku ana ing ngendi?” Kabeh padha wedi lan kaeraman, sarta padha sapocapan mangkene: “Sapa baya Panjenengane iku, dene nganti angin lan banyu padha ngestokake dhawuhe?”

- 26 Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γερασσηῶν, ἦτις ἐστὶν
Lan labuh dhateng kang- tanah kang- tiyang-Gèrasa ingkang punika
[G2532](#) [G2668](#) [G1519](#) [G3588](#) [G5561](#) [G3588](#) [G1086](#) [G3748](#) [G1510](#)
- ἀντιπέρα τῆς Γαλιλαίας.
kosok-bali saking-kang- Galiléa
[G0495](#) [G3588](#) [G1056](#)

Kacarita lakune wis tekan ing tanahe wong Gerasa, ing sabrange tanah Galilea.

- 27 ἐξεληθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ὑπήντησεν ἀνὴρ
medal lan- Panjenenganipun wonten-ing kang- siti mapag priya
[G1831](#) [G1161](#) [G0846](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1093](#) [G5221](#) [G0435](#)
- τις ἐκ τῆς πόλεως, ἔχων δαιμόνια, καὶ χρόνῳ ἴκανῶ οὐκ
satunya saking kang- kutha gadhah dhemit lan wekdal danggu boten
[G5100](#) [G1537](#) [G3588](#) [G4172](#) [G2192](#) [G1140](#) [G2532](#) [G5550](#) [G2425](#) [G3756](#)
- ἐνεδύσατο ἱμάτιον, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ’ ἐν τοῖς
ngagem rasukan lan wonten-ing griya boten manggon nanging wonten-ing kang-
[G1746](#) [G2440](#) [G2532](#) [G1722](#) [G3614](#) [G3756](#) [G3306](#) [G0235](#) [G1722](#) [G3588](#)
- μνήμασιν.
kuburan
[G3418](#)

Bareng Gusti Yesus wis minggah ing dharatan, tumuli ana wong lanang saka ing kutha kono kang sowan ing ngarsane, wong iku kepanjingan dhemit akeh, sarta wis suwe anggone ora nganggo sandhangan lan ora saba ing omah, nanging mung ana ing pakuburan bae.

- 28 ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ φωνῆ
mirsani lan- kang- Yésus jerit sumungkem Panjenenganipun lan swanten
[G3708](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2424](#) [G0349](#) [G4363](#) [G0846](#) [G2532](#) [G5456](#)
- μεγάλῃ εἶπεν, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ,
ageng ngandika Punapa Kula lan Panjenengan Yésus Putra sang- Gusti-Allah
[G3173](#) [G3004](#) [G5101](#) [G1473](#) [G2532](#) [G4771](#) [G2424](#) [G5207](#) [G3588](#) [G2316](#)
- τοῦ Ὑψίστου? δέομαί σου μή με βασάνισις!
kang- Maha-Luhur nyuwun Panjenengan sampun kula nyiksa
[G3588](#) [G5310](#) [G1189](#) [G4771](#) [G3361](#) [G1473](#) [G0928](#)

Nalika ndeleng Gusti Yesus banjur mbengok lan sumungkem ing bumi ana ing ngarsane sarta banjur matur kalawan swara sora: “Punapa urusan Paduka kaliyan kawula, dhuh Sang Yesus, Putraning Allah ingkang Mahaluhur? Kawula nyuwun, mugi Paduka sampun ngantos misakit kawula.”

- 29 παρήγγελλεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελεῖν ἀπὸ τοῦ
dhawuh amargi kang- roh kang- kotor medal saking kang-
[G3853](#) [G1063](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#) [G0169](#) [G1831](#) [G0575](#) [G3588](#)
ἀνθρώπου. πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν; καὶ ἐδεσμεύετο,
manungsa kathah amargi wekdal nyekel piyambakipun lan dipun-ranthe
[G0444](#) [G4183](#) [G1063](#) [G5550](#) [G4884](#) [G0846](#) [G2532](#) [G1195](#)
ἀλύσειν καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσων τὰ δεσμὰ, ἠλαύνετο
ranthe lan blenggu dipun-jaga lan nyuwek kang- blenggu dipun-usir
[G0254](#) [G2532](#) [G3976](#) [G5442](#) [G2532](#) [G1284](#) [G3588](#) [G1199](#) [G1643](#)
ὑπὸ τοῦ δαιμονίου εἰς τὰς ἐρήμους.
déning kang- dhemit dhateng kang- ara-ara-samun
[G5259](#) [G3588](#) [G1140](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2048](#)

Anggone matur mangkono iku amarga Gusti Yesus wis dhawuh supaya dhemite padha metu saka wong mau. Awit wong iku wis kerep dilarak-larak ing dhemit mau, mulane minangka panjagane banjur dirante lan diblenggu, nanging tumuli dibedhat, wonge nuli digiring dening dhemite menyang ing papan-papan kang sepi.

- 30 ἐπηρώτησεν δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, τί σοι ὄνομά ἐστιν? ὁ
pitaken lan- piyambakipun kang- Yésus Sinten sliramu asma punika kang-
[G1905](#) [G1161](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G5101](#) [G4771](#) [G3686](#) [G1510](#) [G3588](#)
δὲ εἶπεν, Λεγιών, ὅτι εἰσήλθεν δαιμόνια πολλὰ εἰς αὐτόν.
lan- ngandika Légiun amargi lumebet dhemit kathah dhateng piyambakipun
[G1161](#) [G3004](#) [G3003](#) [G3754](#) [G1525](#) [G1140](#) [G4183](#) [G1519](#) [G0846](#)

Gusti Yesus banjur ndangu: "Sapa jenengmu?" Atur wangsulane: "Legion," awit dhemit kang nyurupi iku akeh.

- 31 καὶ παρεκάλουν αὐτόν, ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς
lan nyuwun-kanthi-sanget Panjenenganipun supados boten dhawuh piyambakipun-sedaya
[G2532](#) [G3870](#) [G0846](#) [G2443](#) [G3361](#) [G2004](#) [G0846](#)
εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν.
dhateng kang- teleng kesah
[G1519](#) [G3588](#) [G0012](#) [G0565](#)

Dhemit-dhemit iku nuli nyuwun marang Gusti Yesus, aja nganti didhawuhi lumebu ing juranging pati.

- 32 ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἰκανῶν βοσκομένη, ἐν τῷ
wonten lan- wonten-mriku grombolan babi kathah dipun-angon wonten-ing kang-
[G1510](#) [G1161](#) [G1563](#) [G0034](#) [G5519](#) [G2425](#) [G1006](#) [G1722](#) [G3588](#)
ᾧ, καὶ παρεκάλεσαν αὐτόν ἵνα ἐπιτρέψῃ
redi lan nyuwun-kanthi-sanget Panjenenganipun supados marengaken
[G3735](#) [G2532](#) [G3870](#) [G0846](#) [G2443](#) [G2010](#)
αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν; καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς.
piyambakipun-sedaya dhateng punika lumebet lan marengaken piyambakipun-sedaya
[G0846](#) [G1519](#) [G1565](#) [G1525](#) [G2532](#) [G2010](#) [G0846](#)

Kacarita ing kono ana babi kang akeh banget cacache kang lagi padha mangan ana ing ereng-erenging gunung. Dhemit-dhemit mau banjur nyuwun, supaya diparengake lumebu ing babi-babi iku. Iku diparengake.

- 33 ἐξεληθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, εἰσῆλθον εἰς τοὺς
 medal lan- kang- dhemit saking kang- manungsa lumebet dhateng kang-
[G1831](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1140](#) [G0575](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1525](#) [G1519](#) [G3588](#)
- χοίρους, καὶ ὠρμησεν ἡ ἀγγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ, εἰς
 babi lan mlayu kang- grombolan mangandhap kang- jurang dhateng
[G5519](#) [G2532](#) [G3729](#) [G3588](#) [G0034](#) [G2596](#) [G3588](#) [G2911](#) [G1519](#)
- τὴν λίμνην, καὶ ἀπεπνίγη.
 kang- télaga lan kelelep
[G3588](#) [G3041](#) [G2532](#) [G0638](#)

Dhemit-dhemit mau banjur padha metu lan manjing ing babi. Pepanthan babi iku tumuli gumrudug mlayu ing tepining jurang lan ambyur ing sagara dadi lan patine.

- 34 ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγονός, ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν εἰς
 mirsani lan- kang- juru-angon kang- kedadosan mlayu lan nyariosaken dhateng
[G3708](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1006](#) [G3588](#) [G1096](#) [G5343](#) [G2532](#) [G0518](#) [G1519](#)
- τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς.
 kang- kutha lan dhateng kang- padesan
[G3588](#) [G4172](#) [G2532](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0068](#)

Bareng para pangon babi padha nyumurupi lelakon mangkono iku, banjur padha mlayu lan nyiritakake bab iku ana ing kutha lan ing kampung-kampung ing sakiwa tengene.

- 35 ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ
 medal lan- mirsani kang- kedadosan lan rawuh dhateng kang- Yésus lan
[G1831](#) [G1161](#) [G3708](#) [G3588](#) [G1096](#) [G2532](#) [G2064](#) [G4314](#) [G3588](#) [G2424](#) [G2532](#)
- εὔρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξῆλθεν,
 manggih lenggah kang- manungsa saking sinten kang- dhemit medal
[G2147](#) [G2521](#) [G3588](#) [G0444](#) [G0575](#) [G3739](#) [G3588](#) [G1140](#) [G1831](#)
- ἰματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ. καὶ
 ngagem-rasukan lan waras cedhak kang- sampayan sang- Yésus lan
[G2439](#) [G2532](#) [G4993](#) [G3844](#) [G3588](#) [G4228](#) [G3588](#) [G2424](#) [G2532](#)
- ἐφοβήθησαν.
 ajrih
[G5399](#)

Wong-wong nuli padha metu arep nyumurupi apa kang mentas kalakon. Banjur padha sowan ing ngarsane Gusti Yesus sarta padha nyumurupi wong kang wis ditinggal dening setan-setane mau linggih cedhak ing sampeyane Gusti Yesus, wis manganggo lan wis waras. Wasana padha wedi.

- 36 ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες, πῶς ἐσώθη
 nyariosaken lan- piyambakipun-sedaya kang- mirsani kados-pundi dipun-slametaken
[G0518](#) [G1161](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3708](#) [G4459](#) [G4982](#)
- ὁ δαιμονισθεὶς.
 kang- kasurupan-dhemit
[G3588](#) [G1139](#)

Wong-wong kang wis padha nyumurupi dhewe iku padha martani marang kang lagi padha teka iku, kapriye anggongone wong kang kepanjangan dhemit iku kaluwaran.

37	καὶ lan	ἠρώτησεν nyuwun	αὐτὸν Panjenenganipun	ἅπαν sedaya	τὸ kang-	πλῆθος tiyang-kathah	τῆς saking-kang-		
	G2532	G2065	G0846	G0537	G3588	G4128	G3588		
	περιχώρου sakiwa-tengen	τῶν kang-	Γερασινῶν, tiyang-Gèrasa	ἀπελθεῖν kesah	ἀπ’ saking	αὐτῶν, piyambakipun-sedaya	ὅτι amargi	φόβῳ ajrih	
	G4066	G3588	G1086	G0565	G0575	G0846	G3754	G5401	
	μεγάλῳ ageng	συνείχοντο. nyengkuyung	αὐτὸς Panjenenganipun	δὲ, lan-	ἐμβὰς minggah	εἰς dhateng	πλοῖον, prau	ὑπέστρεψεν. wangsul	
	G3173	G4912	G0846	G1161	G1684	G1519	G4143	G5290	

Wasana kabeh wong ing laladane tanah Gerasa padha nyuwun marang Gusti Yesus, supaya karsaa linggar saka ing kono, marga padha wedi banget. Panjenengane banjur minggah ing prau lan wangsul nyabrang.

38	ἐδεῖτο nyuwun	δὲ lan-	αὐτοῦ Panjenenganipun	ὁ kang-	ἀνὴρ priya	ἀφ’ saking	οὔ sinten	ἐξεληλύθει medal	τὰ kang-
	G1189	G1161	G0846	G3588	G0435	G0575	G3739	G1831	G3588
	δαιμόνια, dhemit	εἶναι wonten	σὺν sareng	αὐτῷ. Panjenenganipun	ἀπέλυσεν ngluwèh	δὲ lan-	αὐτὸν piyambakipun	λέγων, ngandika	
	G1140	G1510	G4862	G0846	G0630	G1161	G0846	G3004	

Wong kang wus koncatan dhemit mau nyuwun supaya diparengna ndherek, nanging Gusti Yesus ndhawuhi lunga, pangandikane:

39	Ἵπόστρεφε Wangsula	εἰς dhateng	τὸν kang-	οἶκόν griya	σου, sliramu	καὶ lan	διηγοῦ nyariosna	ὅσα samanten	σοι sliramu
	G5290	G1519	G3588	G3624	G4771	G2532	G1334	G3745	G4771
	ἐποίησεν nindakaken	ὁ kang-	Θεός. Gusti-Allah	καὶ lan	ἀπῆλθεν, kesah	καθ’ saindhenging	ὅλην sedaya	τὴν kang-	πόλιν kutha
	G4160	G3588	G2316	G2532	G0565	G2596	G3650	G3588	G4172
	κηρύσσω nguwuh-wartosaken	ὅσα samanten	ἐποίησεν nindakaken	αὐτῷ piyambakipun	ὁ kang-	Ἰησοῦς. Yésus			
	G2784	G3745	G4160	G0846	G3588	G2424			

“Kowe muliha menyang ing omahmu lan martak-martakna kabeh apa kang wis katandukake dening Allah marang kowe.” Wong mau iya banjur lunga lan ndlajahi Sakutha kabeh kalawan nyritakake apa kang wis katindakake dening Gusti Yesus tumrap ing awake.

40	Ἐν Wonten-ing	δὲ lan-	τῷ kang-	ὑποστρέφειν wangsul	τὸν kang-	Ἰησοῦν, Yésus	ἀπεδέξατο nampeni	αὐτὸν Panjenenganipun
	G1722	G1161	G3588	G5290	G3588	G2424	G0588	G0846
	ὁ kang-	ὄχλος; tiyang-kathah	ἦσαν punika	γὰρ amargi	πάντες sedaya	προσδοκῶντες ngentosi	αὐτόν. Panjenenganipun	
	G3588	G3793	G1510	G1063	G3956	G4328	G0846	

Kacarita bareng Gusti Yesus wangsul, banjur dipethuk dening wong akeh, awit kabeh pancen padha ngenteni rawuhe.

41 καὶ ἰδοὺ, ἦλθεν ἀνὴρ ὃς ὄνομα Ἰαΐρος, καὶ οὗτος ἄρχων
lan lah rawuh priya dhateng-sinten asma Yairus lan punika pangageng
[G2532](#) [G3708](#) [G2064](#) [G0435](#) [G3739](#) [G3686](#) [G2383](#) [G2532](#) [G3778](#) [G0758](#)

τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν, καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας «τοῦ»
saking-kang- sinagogé wonten lan dhawah cedhak kang- sampeyan sang-
[G3588](#) [G4864](#) [G5225](#) [G2532](#) [G4098](#) [G3844](#) [G3588](#) [G4228](#) [G3588](#)

Ἰησοῦ, παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον
Yésus nyuwun-kanthi-sanget Panjenenganipun lumebet dhateng kang- griya
[G2424](#) [G3870](#) [G0846](#) [G1525](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3624](#)

αὐτοῦ,
panjenenganipun
[G0846](#)

Banjur ana wong kang sowan, jenenge Yairus, lurah papan pangibadah, nuli tumungkul sujud ana ing ngarsane Gusti Yesus, nyuwun supaya Gusti Yesus karsaa rawuh ing omahe,

42 ὅτι θυγάτηρ μονογενῆς ἦν αὐτῷ, ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ
amargi putra-putri ontang-anting punika piyambakipun kados taun kalih-welas lan
[G3754](#) [G2364](#) [G3439](#) [G1510](#) [G0846](#) [G5613](#) [G2094](#) [G1427](#) [G2532](#)

αὐτῆ ἀπέθνησκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν, οἱ
piyambakipun sèda Wonten-ing lan- kang- tindak Panjenenganipun kang-
[G0846](#) [G0599](#) [G1722](#) [G1161](#) [G3588](#) [G5217](#) [G0846](#) [G3588](#)

ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν.
tiyang-kathah nyelaki Panjenenganipun
[G3793](#) [G4846](#) [G0846](#)

amarga anake wadon ontang-anting, kang kira-kira umur rolas taun meh mati. Gusti Yesus nalika tindak mrana, sarirane kadhesek-dhesek ing wong akeh.

43 καὶ γυνὴ οὔσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἣτις
lan wanita wonten wonten-ing getih rah saking taun kalih-welas ingkang
[G2532](#) [G1135](#) [G1510](#) [G1722](#) [G4511](#) [G0129](#) [G0575](#) [G2094](#) [G1427](#) [G3748](#)

ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον, οὐκ ἴσχυσεν ἀπ’
dhateng-tabib nganggekaken sedaya kang- gesang boten saged saking
[G2395](#) [G4321](#) [G3650](#) [G3588](#) [G0979](#) [G3756](#) [G2480](#) [G0575](#)

οὐδενὸς θεραπευθῆναι,
satunggal-pun-boten dipun-warasaken
[G3762](#) [G2323](#)

Nalika samana ana wadon kang lara nggrajag getih wis rolas taun lawase, ora waras-waras, sanadyan wis ditambani sapa bae.

44 προσελθοῦσα ὀπισθεν, ἦψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ,
nyedhak wingking ndemèk kang- gombyoking kang- rasukan Panjenenganipun
[G4334](#) [G3693](#) [G0680](#) [G3588](#) [G2899](#) [G3588](#) [G2440](#) [G0846](#)

καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς.
lan sanalika mandheg kang- getih sang- rah panjenenganipun
[G2532](#) [G3916](#) [G2476](#) [G3588](#) [G4511](#) [G3588](#) [G0129](#) [G0846](#)

Iku banjur maju nyedhaki Gusti Yesus saka ing wingking lan ndemek gombyoking jubahe. Padha sanalika pampet anggone nggrajag getih.

45	καὶ lan	εἶπεν, ngandika	ὁ kang-	Ἰησοῦς, Yésus	Τίς Sinten	ὁ kang-	ἀψάμενός ndemèk	μου? Kula	ἀρνούμενων sèlèh	δὲ lan-
	G2532	G3004	G3588	G2424	G5101	G3588	G0680	G1473	G0720	G1161
	πάντων, sedaya	εἶπεν ngandika	ὁ kang-	Πέτρος, Pétrus	Ἐπιστάτα, Guru	οἱ kang-	ὄχλοι tiyang-kathah	συνέχουσίν ngrèmèt		
	G3956	G3004	G3588	G4074	G1988	G3588	G3793	G4912		
	σε Panjenengan	καὶ lan	ἀποθλίβουσιν, ndhèsèl	<καὶ lan	λέγεις, ngandika	Τίς Sinten	ὁ kang-	ἀψάμενός ndemèk	μου>? Kula	
	G4771	G2532	G0598	G2532	G3004	G5100	G3588	G0680	G1473	

| Gusti Yesus banjur ngandika: “Sapa kang ndemek Aku?” Sarehne ora ana sing ngaku, Petrus nuli matur: “Guru tiyang kathah sami ngrubung lan sami ndhesek Paduka makaten.”

46	ὁ kang-	δὲ lan-	Ἰησοῦς Yésus	εἶπεν, ngandika	Ἦψατό Ndemèk	μού Kula	τις; satunya	ἐγὼ Kula	γὰρ amargi	ἔγνω mangertos
	G3588	G1161	G2424	G3004	G0680	G1473	G5100	G1473	G1063	G1097
	δύναμιν daya	ἐξεληλυθυῖαν medal	ἀπ’ saking	ἐμοῦ. Kula						
	G1411	G1831	G0575	G1473						

| Nangig Gusti Yesus ngandika: “Ana wong kang ndemek Aku, sabab Aku krasa ana daya kang metu saka ing Aku.”

47	ἰδοῦσα mirsani	δὲ lan-	ἡ kang-	γυνή, wanita	ὅτι bilih	οὐκ boten	ἔλαθεν, sinamun	τρέμουσα gumeter	ἦλθεν, rawuh	καὶ lan
	G3708	G1161	G3588	G1135	G3754	G3756	G2990	G5141	G2064	G2532
	προσπεσοῦσα sumungkem	αὐτῷ, Panjenenganipun		δι’ amargi	ἦν punapa	αἰτίαν sebab	ἦψατο ndemèk	αὐτοῦ Panjenenganipun		
	G4363	G0846		G1223	G3739	G0156	G0680	G0846		
	ἀπήγγειλεν, nyariosaken	ἐνώπιον sakngajengipun	παντός sedaya	τοῦ kang-	λαοῦ, umat	καὶ lan	ὡς kados-pundi	ἰάθη dipun-warasaken		
	G0518	G1799	G3956	G3588	G2992	G2532	G5613	G2390		
	παραχρῆμα. sanalika									
	G3916									

| Bareng wong wadon iku mau ngreti, yen kauningan, banjur marek kalawan gumeter, sumungkem ing ngarsane apadene tumuli mratelakake marang wong akeh, apa sababe ndemek Panjenengane sarta anggone sanalika banjur waras.

48	ὁ kang-	δὲ lan-	εἶπεν ngandika	αὐτῇ, piyambakipun	Θυγάτηρ, Putra-putri	ἡ kang-	πίστις kapitadosan	σου sliramu	σέσωκέν nylametaken
	G3588	G1161	G3004	G0846	G2364	G3588	G4102	G4771	G4982
	σε; sliramu	πορεύου tindhaka	εἰς dhateng	εἰρήνην. tentrem					
	G4771	G4198	G1519	G1515					

| Gusti Yesus nuli ngandika marang wong mau: “He, anakKu, pangandelmu kang wis mitulungi kowe, mundura kalawan tentrem rahayu!”

49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχεται τις παρὰ τοῦ
 Taksih Panjenenganipun micara rawuh satunggaling saking kang-
[G2089](#) [G0846](#) [G2980](#) [G2064](#) [G5100](#) [G3844](#) [G3588](#)

ἀρχισυναγώγου, λέγων ὅτι Τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου; μηκέτι
 pangageng-sinagogé matur bilih Tilar-donya kang-putra-putri Panjenengan sampun-malih
[G0752](#) [G3004](#) [G3754](#) [G2348](#) [G3588](#) [G2364](#) [G4771](#) [G3371](#)

σκύλλε τὸν Διδάσκαλον.
 rekaos kang-Guru
[G4660](#) [G3588](#) [G1320](#)

Nalika Gusti Yesus isih ngandika, ana krabate kepala papan pangibadah iku kang teka lan matur: "Ingkang putra sampun tilar donya. Sampun ngribedi Sang Guru."

50 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, ἀπεκρίθη αὐτῷ, Μὴ φοβοῦ; μόνον
 kang-lan- Yésus mireng mangsuli piyambakipun Sampun ajrih namung
[G3588](#) [G1161](#) [G2424](#) [G0191](#) [G0611](#) [G0846](#) [G3361](#) [G5399](#) [G3440](#)

πίστευσον, καὶ σωθήσεται.
 pitadosa lan dipun-slametaken
[G4100](#) [G2532](#) [G4982](#)

Nanging Gusti Yesus mireng sarta banjur ngandika marang Yairus: "Aja wedi, kumandela bae, anakmu bakal slamet."

51 ἔλθων δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν τινα σὺν
 rawuh lan-dhateng kang-griya boten ngilani lumebet satunggaling sareng
[G2064](#) [G1161](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3614](#) [G3756](#) [G0863](#) [G1525](#) [G5100](#) [G4862](#)

αὐτῷ, εἰ μὴ Πέτρον, καὶ Ἰωάννην, καὶ Ἰάκωβον, καὶ τὸν
 Panjenenganipun kajawi namung Pétrus lan Yohanes lan Yakobus lan kang-
[G0846](#) [G1487](#) [G3361](#) [G4074](#) [G2532](#) [G2491](#) [G2532](#) [G2385](#) [G2532](#) [G3588](#)

πατέρα τῆς παιδὸς, καὶ τὴν μητέρα.
 rama saking-kang-lare lan kang-ibu
[G3962](#) [G3588](#) [G3816](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3384](#)

Sarawuhe ing omahe Yairus, Gusti Yesus ora marengake wong siji-sijia ndherek mlebu Panjenengane, kajaba Petrus, Yokanan lan Yakobus tuwin bapakne sarta ibune bocahe.

52 ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπεν, Μὴ
 nangis lan-sedayaya lan ngebrak piyambakipun kang-lan-ngandika Sampun
[G2799](#) [G1161](#) [G3956](#) [G2532](#) [G2875](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G3361](#)

κλαίετε; οὐ <γὰρ> ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει.
 nangis boten amargi sèda nanging sare
[G2799](#) [G3756](#) [G1063](#) [G0599](#) [G0235](#) [G2518](#)

Kabeh wong padha nangisi bocahe kalawan ngadhuh-adhuh. Nanging Gusti Yesus ngandika: "Aja padha nangis, bocahe ora mati, mung turu."

53 καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν.
 lan ngèce Panjenenganipun mangertos bilih sèda
[G2532](#) [G2606](#) [G0846](#) [G1492](#) [G3754](#) [G0599](#)

Kabeh padha nggeguyu Panjenengane, amarga padha weruh, yen bocahe wis mati.

54 αὐτὸς δέ, κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησεν, λέγων,
 Panjenenganipun lan- nyekel kang- asta panjenenganipun nguwuh ngandika
[G0846](#) [G1161](#) [G2902](#) [G3588](#) [G5495](#) [G0846](#) [G5455](#) [G3004](#)

Ἦ παῖς, ἔγειρε!
 Kang- lare tangia
[G3588](#) [G3816](#) [G1453](#)

| Gusti Yesus banjur ngasta tangane kang mati sarta nguwuh, pangandikane: “He, ngger, tangia!”

55 καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα; καὶ
 lan wangsul kang- roh panjenenganipun lan wungu sanalika lan
[G2532](#) [G1994](#) [G3588](#) [G4151](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0450](#) [G3916](#) [G2532](#)

διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν.
 dhawuh piyambakipun dipun-paringi dhahar
[G1299](#) [G0846](#) [G1325](#) [G5315](#)

| Nyawane bocah mau tumuli bali lan sanalika iku uga bocahe tangi. Gusti Yesus banjur dhawuh menehi mangan.

56 καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς; ὁ δὲ παρήγγειλεν
 lan gumun kang- tiyang-sepuh panjenenganipun kang- lan- dhawuh
[G2532](#) [G1839](#) [G3588](#) [G1118](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1161](#) [G3853](#)

αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.
 piyambakipun-sedaya satunggal-pun-boten matur kang- kedadosan
[G0846](#) [G3367](#) [G3004](#) [G3588](#) [G1096](#)

| Wong tuwane bocah mau padha kaeraman, nanging padha diwaleri, ora diparengake martak-martakake lelakon mau marang wong.